

Notat om interne skoler i Region Midtjylland

Regionsrådsmedlem Jacob Klærke har anmodet om en orientering om de interne skoler på socialområdet og Undervisningsministeriets igangsatte arbejdsgruppe omkring de interne skoler.

Børne- og undervisningsminister Pernille Rosenkrantz-Theil har problematiseret, at for mange børn og unge på de interne skoler ikke får den undervisning, de har krav på, og at for mange fritages fra prøver. Hvilket efterfølgende stiller børnene dårligere i voksenlivet.

Regeringen har på den baggrund - på tværs af Social- og Indenrigsministeriet, Finansministeriet og Børne- og Undervisningsministeriet - nedsat en hurtigt arbejdende arbejdsgruppe.

Arbejdsgruppen skal undersøge grundene til, at elever på de interne skoler ikke får den undervisning, de har krav på, samt udarbejde forslag til, hvordan undervisningen på de interne skoler kan organiseres og tilrettelægges, så børnene får bedre grundlag for at gennemføre en uddannelse og få et selvstændigt voksenliv.

Arbejdsgruppen vil inddrage KL samt andre interessenter i arbejdet. Arbejdsgruppen forventer at komme med forslag inden sommeren 2020.

Dette notat vil kort belyse gældende lovning i afsnit 1. Udover nedsettelsen af den tværministerielle arbejdsgruppe er der samtidig fremsendt ændringsforslag til gældende bekendtgørelse. Dette uddybes i underafsnit 1.6 på side 3.

Notatet vil i afsnit 2 beskrive de interne skoler i Region Midtjylland.

1. Lovmæssig baggrund for drift af interne skoler

Specialundervisning i såkaldt intern skole kan jf. folkeskolens § 20, stk. 5 indrettes i dagbehandlingstilbud eller anbringelsessteder, som

Dato 26-02-2020

Jens Ole Hørдум Hansen

Tel. +4529613994

jens.hansen@ps.rm.dk

1-30-73-110-19

Side 1

er oprettet eller godkendt efter lov om social service.

Kort opsummering af gældende regler for undervisning i intern skole:

- Elever, som modtager undervisning i et dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted, skal have undervisning i folkeskolens fulde fagrække i overensstemmelse med folkeskolelovens almindelige regler om fag og timetal.
- Kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor dagbehandlingstilbuddet eller anbringelsesstedet er beliggende, er forpligtet til at føre tilsyn med, at undervisningen omfatter folkeskolens fulde fagrække og opfylder folkeskolelovens minimumstimetal for undervisningstimer i fagene og krav til undervisningstidens samlede varighed.
- Undervisningstiden for den enkelte elev kan alene nedsættes, hvis elevens helbred ifølge lægeerklæring ikke tillader gennemførelse af fuld undervisning
- En elev kan fritages for undervisning i et fag (dog ikke dansk og matematik) med forældrenes samtykke, hvis eleven har usædvanligt store vanskeligheder i faget, således at det ikke skønnes hensigtsmæssigt at give eleven specialundervisning i faget. Eleven skal i så fald have anden undervisning i stedet for det pågældende fag.
- Kommunalbestyrelsens tilsyn med undervisningen i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder omfatter også tilsyn med, at reglerne om fritagelse af elever for undervisning i enkelte fag og nedsættelse af undervisningstiden på baggrund af en lægeerklæring, overholdes.

Side 2

1.1. Henvisning til intern skole

En kommunalbestyrelse kan efter overenskomst med et i kommunen beliggende dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted henvise elever til specialundervisning. Det forudsættes, at eleven er henvist til dagsbehandlingstilbud eller er anbragt i et anbringelsessted, og at det vil være mest hensigtsmæssigt at undervise eleven i kortere eller længere tid i et dagsbehandlingstilbud eller anbringelsessted, fx på grund af elevens svære adfærdsvanskeligheder.

1.2 Særligt om fritagelse fra fag og nedsættelse af undervisningstid

Hvis en elev har usædvanligt store vanskeligheder i et fag, således at det ikke skønnes hensigtsmæssigt at give eleven specialundervisning i faget, kan eleven med forældrenes samtykke fritages for undervisning i dette fag, dog ikke for så vidt angår dansk og matematik. Afgørelse herom træffes af skolens leder på grundlag af en pædagogisk-psykologisk vurdering. Det er således kun i de tilfælde, hvor en elev har usædvanligt store vanskeligheder i faget, at det ikke skønnes hensigtsmæssigt at give eleven specialundervisning i faget, at eleven kan fritages for faget.

Undervisningstiden for den enkelte specialundervisningselev kan nedsættes, hvis elevens helbred ifølge lægeerklæring ikke tillader gennemførelse af fuld undervisning.

1.3 Særligt om krav om overenskomst

Henvisning af en elev til specialpædagogisk bistand i et privat, selvejende eller regionalt dagbehandlings tilbud eller anbringelsessted er betinget af, at der på forhånd mellem institutionen og kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen er indgået overenskomst om undervisningens omfang, indhold og tilrettelæggelse. Det samme gælder kommunale dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder, der er beliggende i en anden kommune.

1.4 Særligt om krav om mindst 10 elever og undtagelsesmulighed

En intern skole i et dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted skal som udgangspunkt være normeret til mindst 10 elever ved skoleårets begyndelse.

Kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen kan dog træffe beslutning om, at elever med behov for et lille undervisningsmiljø, herunder elever, der af adfærdsmæssige eller psykosociale grunde ikke kan være sammen med andre elever, kan henvises til specialpædagogisk bistand i det dagbehandlings tilbud eller anbringelsessted, som eleven af de sociale myndigheder er henvist eller anbragt i.

Krav om minimumsstørrelse for interne skoler gælder ikke for de sikrede døgninstitutioner.

1.5 Særligt om tilsynsforpligtigelsen

Side 3

Kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor anbringelsesstedet er beliggende, er forpligtet til at sørge for, at time- og læseplanerne på anbringelsessteder omfatter folkeskolens fulde fagrække, samt at timeplanerne opfylder de fastsatte krav til undervisningstidens samlede varighed jf. folkeskoleloven.

Kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor anbringelsesstedet er beliggende, er forpligtet til at føre tilsyn med undervisningen, herunder at undervisningen gives i overensstemmelse med de fastsatte time- og læseplaner.

Kommunalbestyrelsens tilsyn med undervisningen i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder omfatter også, at de gældende regler, herunder reglerne om fritagelse af elever for undervisning i enkelte fag, overholdes.

1.6 Ændringsforslag til gældende bekendtgørelse for interne skoler i 2020

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet har den 13. januar 2020 - samtidig med, at Børne- og Undervisningsministeriet har nedsat den tværministerielle arbejdsgruppe - fremsendt forslag til ændringer til "Bekendtgørelse om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder".

Hvis vedtaget, så vil ændringsforslaget præcisere:

- at kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at gældende regler for fritagelser følges. Så det sikres, at fritagelser sker på et sagligt grundlag, herunder at elever kun fritages på baggrund af en pædagogisk-psykologisk vurdering og efter en vurdering af, at undervisning i faget ikke kan gennemføres i en tilpasset form.
- at procedure for og dokumentation af elevers fritagelse for et eller flere fag skal fremover indgå af driftsoverenskomsten mellem kommune og den interne skole.
- at de interne skoler i driftsoverenskomsten med kommunen forpligtes til at tilvejebringe oplysninger om skolens resultater og forhold i øvrigt til Børne- og Undervisningsministeriet og bliver omfattet af den prøveindberetning, som Styrelsen for It og Læring allerede gennemfører for resten af grundskoleområdet.

2. De interne skoler i Region Midtjylland

I Region Midtjylland driver Specialområde Holmstrupgård (HOLM), Specialområde Kriminalitetstruede og Dømte Børn og Unge (DOK) og Specialområde Børn og Unge (SBU) følgende 7 tilbud om interne skoler:

- Intern skole Holmstrupgård (HOLM)- 19 pladser
- Intern skole på behandlingsinstitution Grenen-Glesborg (DOK) – 15 pladser
- Intern skole Den sikrede behandlingsinstitution Koglen (DOK) – 8 pladser
- Intern skole Den sikrede behandlingsinstitution Grenen (DOK) – 13 pladser
- Intern skole Kløvhøj (SBU) - 10 pladser
- Intern skole Ulfborghus (SBU)- 8 pladser i "Lille undervisningstilbud"¹
- Intern skole fogedvejen (SBU) – 4 pladser i "Lille undervisningstilbud"

2.1 anbefalinger til intern skole fra ombudsmandens tilsynsbesøg på Ulfborghus

Folketingets Ombudsmand har været på tilsynsbesøg på døgntilbuddet Ulfborghus den 29. og 30. januar 2020. Det overordnede indtryk fra besøget var, at de tilsynsførende var godt tilfredse med, hvad de så. Ombudsmanden gav fem anbefalinger – hvilket regnes for at være i den lette ende.

Side 4

Heraf var der to anbefalinger fra ombudsmanden vedrørte den interne skole:

- at der skal ske en opdatering af overenskomsten med Holstebro Kommune om skoletilbuddet på Ulfborghus.
- at Ulfborghus skal sikre dokumentation for fritagelse for fag og prøver i skoletilbuddet.

På baggrund af ombudsmandens anbefalinger er der iværksat servicetjek af driftsoverenskomsterne for de interne skoler på tværs af socialområdet i Region Midtjylland. Dette arbejde vil blive koblet sammen med de fremsatte ændringsforslag fra regeringen til den gældende bekendtgørelse på området, da ændringsforslaget (hvis godkendt) kan resultere i nye krav til driftsoverenskomsternes indhold.

2.2 Formål med de interne skoler i Region Midtjylland

Det er veldokumenteret, at anbragte børn og unge klarer sig dårligere i skolen end deres jævnaldrende. De oplever typisk flere skoleskift og flere perioder uden undervisningstilbud end ikke-anbragte. Som voksne opnår de et lavere uddannelsesniveau, flere er på kontakthjælp, færre er i beskæftigelse eller under uddannelse².

Anbragte børn og unge er en meget sammensat gruppe, men fælles for mange af dem er vanskeligheder med at fungerer i en "almindelig" hverdag. Mange har ofte ikke alderssvarende skolekundskaber og kommer fra uddannelsesfremmede og socioøkonomiske svage hjem. Derudover kan de for eksempel være anbragt med baggrund i en eller flere forskellige diagnoser og problemstillinger som adfærdsvanskeligheder, psykiske og fysiske handicaps (herunder fx autismespektrumsforstyrrelser og udviklingshæmning mv.), tidlig omsorgsvigt, misbrugsproblematikker, seksuel misbrug³ eller være anbragte indenfor målgruppen af kriminalitetstruede eller dømte unge.

¹ Et lille undervisningsmiljø med elever, der af adfærdsmæssige eller psykosociale grunde ikke kan være sammen med andre elever, kan henvises til specialpædagogisk bistand i det dagbehandlings tilbud eller anbringelsessted, som eleven af de socialmyndigheder er henvist eller anbragt i.

² "Anbragte Børns Skolegang på intern skole", SFI-Det Nationale Forskningscenter for Velfærd 2016

³ "Anbragte Børns Skolegang på intern skole", SFI-Det Nationale Forskningscenter for Velfærd 2016

I forhold til børn og unge på de interne skoler med fx udviklingshæmning vil det være urealistisk at arbejde med forventninger om, at de kan honorere folkeskolens normale undervisningskrav om timeantal, fuld fagrække og eventuelt afslutte på afgangsprøve. Flere i denne målgruppe har måske forudsætninger for at opnå skolekundskaber svarende til 1.- 4. klassetrin, inden de flyttes til et voksentilbud.

Andre børn og de unge har massive sociale, psykiske og adfærdsmæssige vanskeligheder, og har ved anbringelsen ikke været i skole i meget lang tid. Desuden har de ofte en række dårlige skoleerfaringer med sig som fx mobning og isolation. Derfor har mange af de anbragte børn og unge store barrierer for indlæring. For at få det anbragte barn eller unge tilbage til udbytterig skolegang er man nødt til at tage udgangspunkt i de forudsætninger, som vedkommende har og bygge oven på dem.

Side 5

Børnenes baggrund og situation stiller derfor særlige krav til at balancere faglige krav og forventninger med omsorg og forståelse for barnet/den unges vanskelige situation. Specialundervisningen på døgninstitutionernes interne skoler er dermed kendetegnet ved at skulle tilgodeses to forskellige målsætninger på en gang. Dels at udvikle børnenes skolekundskaber og dels at støtte deres personlige og sociale udvikling med udgangspunkt i de særlige behov, der har ført til, at barnet/den unge er blevet anbragt.

Det er en lærerfaglig og pædagogisk udfordring for interne skoler at finde en balance mellem at tilpasse deres undervisning til de særlige behov og udfordringer som målgruppen har, og en standardmodel fungerer derfor ikke for dem. Der er behov for en mere fleksibel løsning, hvor undervisningen i højere grad tilpasses den enkelte unges situation, og hvor de tilbydes et målrettet og individuelt tilpasset undervisningstilbud, der tager udgangspunkt i barnets eller den unges niveau og udfordringer mv.

I den forbindelse kan det i reglen være nødvendigt at dispensere for det fulde timeantal og den fulde fagrække af hensyn til barnets / den unges tarv. Det er ikke de interne skoler selv, der kan dispensere for det fulde timetal, men Pædagogisk-Psykologisk Rådgivning (PPR) i hjemkommunen, der formelt kan beslutte dispensationen – oftest på baggrund af en anbefaling fra den interne skole. Proceduren for at opnå dispensation er reguleret i Folkeskolen og er en relativt bureaukratisk og tidskrævende proces. I afsnit 2 er der beskrevet konkrete tilfælde.

I nedenstående bilag 1 - 3 beskrives de 3 specialområdenes interne skoler i forhold til målgrupper, gennemsnitlig indskrivningstid og typiske udfordringer.

Der er ligeledes udvalgt en case for at beskrive en skolegang på et internt skoletilbud på det enkelte specialområde.

Dette giver samtidigt et billede af de forskellige målgrupper blandt børn og unge, som er indskrevet på de interne skoler i Region Midtjylland.

Bilag 1 Intern skole på Specialområde Holmstrupgård (HOLM)

Beskrivelse af målgruppe/målgrupper

Normalt begavede unge mellem 13 og 19 år med psykiatriske lidelser. Det er unge med komplekse og komorbide tilstande inden for følgende målgrupper:

- Unge med spiseforstyrrelser
- Unge med skizofreni og andre psykotiske lidelser
- Unge med personlighedsforstyrrelser (f.eks. borderline) og/eller depressive tilstande
- Unge med opmærksomhedsforstyrrelser (f.eks. ADHD)
- Unge med autismspektrumforstyrrelser
- Unge med svær selvskadende adfærd
- Unge med angst, OCD og tourettes syndrom

Beskrivelse af gennemsnitlige indskrivningstid på skolen

Målt over de sidste fem år er den gennemsnitlige indskrivningstid i skolen 1 år og 2 måneder. De fleste unge, der begynder i 7., 8. eller 9. kl., fortsætter i skolen til og med 10. kl.

En del unge, der bliver anbragt på Holmstrupgård, starter imidlertid i 10. kl., og det er forklaringen på den forholdsvis korte gennemsnitlige indskrivningstid i skolen. Mange af de unge fortsætter i skolen efter den skolepligtige alder og færdiggør deres 9. kl. eksamen eller 10. kl. eksamen.

Beskrivelse af typiske udfordringer

De unges psykiske lidelser påvirker deres muligheder for at udnytte deres intellektuelle evner og nedsætter deres generelle funktionsniveau. Holmstrupgårds målgruppe er udfordret på alle kognitive og socialkognitive domæner.

De kan have vanskeligheder med orientering i tid og sted, sammenhængende virkelighedsopfattelse, realitetsopfattelse, abstrakt tænkning, hukommelse og eksekutive funktioner. De kan være præget af kaotisk tankegang og dysregulerede følelser.

De kan også lide af væsentligt nedsat energiniveau og/eller apatisk social tilbagelukkethed. Alt sammen udfordringer, der vanskeliggør indlæring og udviklende social kontakt til både lærere og jævnaldrende.

De har ofte mange negative skoleerfaringer og er typisk nederlagsprægede med meget lave forventninger til egen formåen og mulighed for at komme i en positiv udvikling. For mange af dem gælder, at de igennem flere år er forsøgt indpasset i skolelivet, hvilket ikke er lykkedes, da graden af deres psykiatriske lidelse har vanskeliggjort deres mulighed for at indgå stabilt i et læringsmiljø både i normalundervisningen og specialundervisningen. Derfor har de brug for et helhedstilbud med en specialundervisning, der bygger på en højt specialiseret psykiatrifaglig viden, og som foregår i et meget tæt samarbejde med medarbejderne i behandlingstilbudet.

Case fra Holmstrupgård:

En ung visiteres til den interne skole på Holmstrupgård af Pædagogisk-Psykologisk Rådgivning (PPR) i hjemkommunen. Den unge havde diagnoserne "Blandet udviklingsforstyrrelse af specifikke færdigheder", OCD, ADD, Tourette samt generel angsttilstand. Forud for indskrivningen havde den unge været i kontakt med børne- og ungdomspsykiatrien i fire år og havde været indlagt i kortere eller længere perioder på børne- og ungdomspsykiatrisk hospital i to forskellige regioner. På grund af dårlig trivsel og meget skolefravær var den unge blevet visiteret til en heldagsskole. Ca. et år senere blev der iværksat et dagbehandlingsprogram i kommunen for den unge med samvær med en pædagog, en ugentlig psykologsamtale og en times undervisning dagligt i hjemmet.

Efter den unge var blevet visiteret til den interne skole på Holmstrupgård, blev der afholdt et møde med deltagerne i dagbehandlingsprogrammet samt den unges forældre. På mødet blev det anbefalet, at skolegangen i starten skulle minde så meget som muligt om skolegangen i dagbehandlingsprogrammet, både hvad angik indhold og omfang. Efter aftale med den unge og den unges forældre blev en psykiater kontaktet. Der blev lavet undersøgelse og udarbejdet en lægeerklæring, der anbefalede nedsættelse af undervisningstiden. I samarbejde med den unge blev der udarbejdet skema med eneundervisning i fagene dansk, matematik og engelsk en time hver dag. Den unge blev undervist af to lærere, hvoraf den ene lærer var den unges kontaktlærer. I dagligdagen havde begge lærere et meget tæt samarbejde med den afdeling, som den unge boede på.

Efter den unge havde fulgt sit skema i en periode, blev der på teammødet talt om, at den unge nu var klar til at få udvidet sit skema. I første omgang blev skemaet udvidet således, at den unge fik flere enetimer i dansk og engelsk. Næste skridt var, at den unge havde mod på at prøve at få timer på et hold, hvor der var andre unge. Tredje skridt var, at den unge fik flere forskellige fag på sit skema. Efterhånden fik den unge flere fag og flere timer på hold samtidig med enetimer. Ændringerne foregik løbende og blev først sat i værk, når den unge var klar til det. Det hele foregik i et tæt samarbejde med medarbejderne på afdelingen og med forældrene, så de kunne bakke den unge op i de skridt, han tog. Udover at arbejde med den unges faglige kompetencer blev der hele tiden arbejdet med den unges personlige og sociale kompetencer. Samtidig med at den unge begyndte at deltage mere og mere i undervisning på hold, så begyndte den unge også, at deltage i nogle af de forskellige arrangementer og ture, der løbende bliver arrangeret af den interne skole.

I dag er den unge på det 9. skoleår og har et skema med 15 timer om ugen, heraf 3 timers eneundervisning, mens resten af undervisningen foregår på hold. Der er følgende fag på skemaet: Dansk, matematik, engelsk, historie, kristendomskundskab, samfundsfag, fitness, geografi og bevægelse. Den unge har haft terminsprøver i dansk, retskrivning, læsning og skriftlig fremstilling. Matematik uden hjælpemidler/med hjælpemidler. Skriftlig engelsk og geografi.

Den unge forbereder sig også på at gå op til mundtlige prøver til sommer. I forhold til fuldfag-række mangler fagene biologi, tysk, idræt og fysik/kemi. Disse fag samt prøven i fysik/kemi forventes det, at den unge vil tage næste skoleår, hvor han går i 10. klasse.

Den unge deltager i skolens aktivitetsuge og de to forrige år har den unge været tilmeldt ture og aktiviteter. I dag er den unge i stand til at deltage i skitur til udlandet, som er et internat på fem døgn sammen med 16 andre unge og 8 voksne.

Bilag 2 Intern skole på Specialområde Kriminalitetstruede og Dømte Børn og Unge (DOK)

Beskrivelse af målgruppe/målgrupper

Unge i alderen 12 til 17 år, hvor anbringelsesgrundlaget enten er et behov for et særligt beskyttet/sikret miljø med henblik på at lave en pædagogisk/psykologisk udredning eller for at afværge akut farlig adfærd overfor andre eller den unge selv. Eller at de unge er anbragt på baggrund af en retslig kendelse i varetægtssurrogat på grund af sigtelser for alvorlig, kriminalitet eller på baggrund af frygt for at de udvikler en kriminel løbebane/livsstil. Unge kan også være anbragt på baggrund af domme eksempelvis ungdomssanktionsdomme eller ubetingede fængselsdomme.

Flere af de unge har derudover diagnoser på psykiske lidelser og adfærdsforstyrrelse fx i form af adfærdsforstyrrelser, ADHD, autisme, personlighedsforstyrrelser mv. Dobbelte diagnoser forekommer hyppigt. Det vil sige psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser kombineret med en afhængighedslidelse.

Beskrivelse af gennemsnitlige indskrivningstid på skolen:

En ung er på en sikret døgnafdeling i specialområde Kriminalitetstruede og Dømte Børn og Unge (DOK) er gennemsnitlig ca. 70 dage på en intern skole.

Set i lyset af den stemning eller sindstilstand som den unge er i ved anbringelsen – en tilstand, der typisk er præget af frygt, utryghed, voldsom vrede og ofte i kombination med misbrug - betyder det, at motivationen for undervisning/læring sjældent fordres af høje og mange faglige krav til undervisningen fra dag 1.

Beskrivelse af typiske udfordringer:

Mange af de unge på de sikrede døgninstitutioner har negative erfaringer med undervisningssystemet og langt de fleste af dem har ikke alderssvarende skolekundskaber. Ofte har de unge i den forgående periode inden anbringelsen ikke modtaget undervisning i den fulde fagrække. I næsten alle tilfælde er det motivation for undervisning og videre uddannelse, der er mest brug for. Derfor er det nødvendigt at fritage for flere af fagene.

Hovedparten af eleverne har oftest brug for en intensiv undervisningsindsats i de obligatoriske fag. Det handler om faglig dygtiggørelse i dansk, matematik, engelsk, samfundsforhold og om generel motivation for uddannelse og beskæftigelse.

Case fra DOK:

En ung anbringes i varetægtssurrogat. Af kommunens handleplan fremgår det, at den unge har kognitive udfordringer og brug for støtte både i sociale relationer, i konfliktrelationer og til håndtering af angst. Den unge har gået i ekstern skole under anbringelsen på tidligere opholdssted. Den unge har dog pjækket meget og i øvrigt været passiv i undervisningen. Den unge har derfor – med en vis succes - været i "intern praktik hos opholdsstedets altnuligmand".

Efter en uge vurderer lærerne på den sikrede døgninstitutionens interne skole, at den unge har usædvanligt store vanskeligheder i flere af skolens fag. De vurderer derfor, at det kun giver mening, at undervise den unge i dansk og matematik – og så i øvrigt supplere med praktisk

undervisning på institutionens værksteder.

Derfor igangsættes lærerne en administrativ proces med at søge om fritagelser fra den normale undervisning. Det gør de vel vidende, at den unges ophold på institutionen vil vare i relativt kort tid, men de er nødt til at følge reglerne.

Først kontaktes forældrene. De skal give samtykke til, at døgninstitutionen må kontakte Pædagogisk-Psykologisk Rådgivning (PPR) i den unges hjemkommune, da fritagelsen kræver en pædagogisk psykologisk vurdering. Efter 14 dage foreligger samtykket og PPR kontaktes. Efter yderligere seks uger modtager institutionen en halvandet år gammel pædagogisk-psykologisk vurdering.

På baggrund af lærernes indstilling og et møde mellem PPR og skolelederen vurderes den gamle PPV fortsat at beskrive vanskelighederne. Derfor fritages den unge først efter ca. 11 uger for skolens fag bortset fra dansk og matematik. I stedet for undervisning i de fritagne fag tilbydes den unge værkstedsundervisning.

Den unge er glad for fritagelsen. Den unge synes, at de mange skoletimer har været demotiverende og kan ikke forstå, hvorfor det skulle tage så langtid at vende tilbage til den tidligere undervisningstilgang.

To uger efter udskrives den unge fra den sikrede afdeling. Lærerne på institutionen står tilbage med oplevelsen af at have gennemført et tungt administrativt arbejde, der ikke førte til andet, end hvad lærerne selv kunne vurdere efter en uge.

I ventetiden har undervisningen været præget af konflikter, manglende motivation fra den unges side og udeblivelser.

Bilag 3 Intern skole på Specialområde Børn og Unge (SBU)

Beskrivelse af målgruppe/målgrupper

Specialområde Børn og Unges (SBU) interne skoler har 3 forskellige målgrupper, som er nævnt i det følgende. I casen vil der tages udgangspunkt i den interne skole på Kløvhøj.

Intern skole Ulfborghus 10 pladser ("Lille undervisningstilbud")

Målgruppen er borgere med Autisme Spektrum Forstyrrelser og udviklingshæmning, som samtidig kan udfordres af:

- opmærksomhedsforstyrrelser
- psykiatriske tillægsdiagnoser
- adfærdsproblematikker

Kendetegnende for målgruppen er, at alle har brug for hjælp og støtte til flere aspekter i hverdagen.

Intern skole Fogedvænget 4 pladser ("Lille undervisningstilbud")

Målgruppen er primært unge med gennemgribende udviklingsforstyrrelser og fysiske funktionsnedsættelser, fx autismspektrum forstyrrelser og sjældne handicap.

- Gennemgribende udviklingsforstyrrelser og uspecificerede handicaps
- Adfærdsproblemer, selvskadende og udadrettet adfærd
- Vanskeligheder med socialt samspil, kommunikation, forestillingsevne og fleksibilitet.

Intern skole Kløvhøj 10 pladser

Målgruppen er kendetegnet ved at have gennemgribende mentale udviklingsforstyrrelser, psykiske, kognitive og emotionelle vanskeligheder. De unge er mellem 10 og 18 år. Det er unge med komplekse og komorbide tilstande inden for følgende målgrupper:

- Unge med spiseforstyrrelser
- Unge med skizofreni og andre psykotiske lidelser
- Unge med personlighedsforstyrrelser (f.eks. borderline) og/eller depressive tilstande
- Unge med opmærksomhedsforstyrrelser (f.eks. ADHD)
- Unge med autismspektrumforstyrrelser
- Unge med svær selvskadende adfærd
- Unge med angst, OCD og tourettes syndrom

Beskrivelse af gennemsnitlige indskrivningstid på skolen:

Intern skole ved Kløvhøj startede med personale i maj 2018, og de første elever startede i august 2018. Målt over perioden fra august 2018 til i dag er den gennemsnitlige indskrivningstid i skolen 1 år og 4 måneder.

På de øvrige to interne skoler går eleverne i skole al den tid, de er anbragt, og det strækker sig typisk over en længere årrække.

Beskrivelse af typiske udfordringer

De unges psykosociale, kognitive og emotionelle vanskeligheder, deres nedsatte psykiske og/eller fysiske funktionsevne samt deres gennemgribende eller specifikke udviklingsforstyrrelser påvirker i høj grad deres muligheder for at udnytte deres intellektuelle evner og ned-sætter deres generelle funktionsniveau.

SBU's målgruppe kan også være udfordret af multiple funktionsnedsættelser, herunder komplekse hjerneskader eller i terminal fase. Målgruppen kan have symptomer på reaktiv tilknytnings-, opmærksomheds- og adfærdsforstyrrelser, angst, OCD og tourette og er dermed udfordret på alle kognitive og socialkognitive domæner.

De kan have vanskeligheder med orientering i tid og sted, sammenhængende virkelighedsopfattelse, realitetsopfattelse, abstrakt tænkning, hukommelse og eksekutive funktioner. De kan være præget af kaotisk tankegang og dysregulerede følelser.

De kan også lide af væsentligt nedsat energiniveau og/eller apatisk social tilbagelukkethed. Alt sammen udfordringer der vanskeliggør indlæring og udviklende social kontakt til både lærere og jævnaldrende. De har ofte mange negative skoleerfaringer og er typisk nederlagsprægede med meget lave forventninger til egen formåen og mulighed for at komme i en positiv udvikling.

For mange af dem gælder, at de igennem flere år er forsøgt indpasset i skolelivet, hvilket ikke er lykkedes, da graden af deres psykiatriske lidelse har vanskeliggjort deres mulighed for at indgå stabilt i et læringsmiljø - både i normalundervisningen og specialundervisningen. Derfor har de brug for et helhedstilbud med en specialundervisning, der bygger på en højt specialiseret psykiatrifaglig viden, og som foregår i et meget tæt samarbejde med medarbejderne i behandlingstilbuddet.

Case fra SBU:

Den unge indskrives på intern skole i Specialområdet Børn og Unge som 13 årig.

Den unge har følgende diagnoser:

- Infantil autisme.
- Mental retardering af lettere grad, med væsentlig påvirkning af adfærden, som kræver pasning eller behandling.
- Anden ikke-organisk psykose, uspec.
- Forstyrrelse af aktivitet og opmærksomhed.

Grundet sin autisme har den unge vanskeligheder omkring opmærksomhed og eksekutive funktioner. Den unge er i stand til, i mindre grad, at give udtryk for, når den unge er bange eller utryg. Dette kan optræde i et skift i personale og aktivitet. Den unge kan selv give udtryk for, hvor personalet skal opholde sig. Typisk vil det være udenfor den unges lejlighed, men med døren åben, så den unge kan henvende sig ved brug for hjælp.

Bemærkninger:

- Den unges forståelse for forskellen på fiktion og virkelighed er begrænset og har brug for massiv voksenstøtte til at navigere i dette.
- Den unge har svært ved at rumme mere end en ting af gangen.
- Den unge bliver nemt stresset, hvilket ses i, at arousal niveau stiger.
- Den unge observeres at have samtaler med Gud og Satan.
- Den unge har en repetitiv adfærd.

Fra pædagogisk-psykologisk udredning foretaget ved 15 års alderen fremgår det, at den unge har:

- Opmærksomhed svarende til en 3 - 3 ½ årig
- Hukommelse svarende til en 2½ - 3 årig
- Eksekutive kompetencer svarende til en 1½ - 2 årig
- Sprog og kommunikative kompetencer svarende til en 4 - 5 årig
- Grovmotorik svarende til en 6 - 7 årig
- Finmotorik svarende til en på 7 - 8 år. På baggrund af observationer med centicubes vurderes den unges finmotorik dog lavere end de 7-8 år.
- Sociale kompetencer svarende til et barn på 12 - 15 mdr.

Faglig undervisning

Bevægelse/idræt/svømning

Den unge har behov for at gå mange ture og hoppe på trampolin i løbet af dagen. Når dette behov opstår i skolen, imødekommes det.

Dansk

Den unge kan skrive og læse. Det er vanskeligt at afdække det eksakte niveau, da den unge udviser stærk modstand mod traditionel undervisning og testmateriale. Den unges sprog er veludviklet, men bærer præg af, at tankerne er usammenhængende. Den unge skriver breve til forskellige adresser (fx. pladeselskaber, kunstnere, en satanisk kirke m.fl.), da den unge har et stort ønske om at få sit budskab ud om, at den unge gerne vil være berømt.

Målene for danskfaget ift. den unge, er:

- At gribe de interesser, den unge har og får, læse om dem, samtale om dem og arbejde med den unges forståelse af sprogets betydning, når man henvender sig til andre mennesker, eksempelvis via brev eller mail.
- At udvide den unges for forståelse og begrebsverden.

Matematik

Den unge har stor modstand ift. matematik. Også når det bliver grebet kreativt an vha. eksempelvis spil. Den unge har indvilget i at fortsætte figurfølger med centicubes. Den unge kunne godt fortsætte farvemønstre i én retning/dimension, men kunne ikke fortsætte figurfølgen, når den voksede i forskellige retninger/dimensioner. Matematik for den unge vil blive at lege med centicubes, bygge figurer, lave figurfølger, spille spil mhp. at vise den unge, at matematik er mange ting. Specialområdet forsøger at arbejde med penges værdi og lave små regnskaber med den unges lommepenge, da den unge bl.a. motiveres af at kunne købe udvalgte ting og mad for sine lommepenge.

Sprog

Den unge har et stort ordforråd på engelsk og er stærkest skriftligt. Som på dansk er sætningskonstruktionerne ikke sammenhængende. Tegnsætning er mangelfuld, hvilket forstyrrer forståelsen. Engelskundervisningen vil bestå i at høre musik på engelsk, tale om teksterne og muligvis skrive nye sange. Desuden vise film og youtube-videoer og fokusere på forskellen mellem fakta og fiktion samt evnen til at beskrive og referere.

Musik:

Den unge er meget optaget af musik, og bruger meget af sin interntid på Spotify. Intentio-

nen er at bruge musikken, teksterne og kunstnerne som springbræt for eksempelvis historie, dansk, engelsk. Kan nogle gange motiveres til at komme med over i musiklokalet, hvor den unge spiller lidt på keyboard, trommer og guitar.

Historie:

Den unge tager godt imod fortællinger fra historien - men lader sig dog nemt distrahere. Den unge forholder sig konkret til historierne, og det er ikke tydeligt, om der er en forståelse for, at det er noget som er sket. Dertil virker den unges virkelighedsopfattelse for dynamisk.

Opsummerende ift. skolegang

Når man tager højde for den unges undervisningshistorik, er den unge god til dansk og engelsk. Den unge forstår engelsk på et 6.-7. klasses niveau og kan skrive enkelte, usammenhængende sætninger på både dansk og engelsk. Den unge vil gerne tale engelsk og taler det ofte, når den unge taler højt med sig selv.

Potentiale og forældresamarbejde

Potentialet ligger i at gribe den unges interesser og støtte dem på en sund og konstruktiv måde. Det er igennem den unges særinteresser, at relationer kan opbygges. Ved at være tilgængelig og vise interesse i det, den unge gerne vil tale om og arbejde med. Gennem særinteresserne kan man nærme sig en mere fagligt orienteret undervisning. Når den unge har mødt de samme svar på sine spørgsmål mange gange, begynder den unge lige så stille at finde ro i svarene. Det er på denne måde, at det kan lykkes at komme igennem til den unge med ny viden, og langsomt udvide forforståelse og ændre den uhensigtsmæssige adfærd, når den unge henvender sig til andre mennesker vedr. sine interesser, til en mere hensigtsmæssig adfærd.

Den unges forældre ønsker et godt samarbejde og udviser begejstring ift. rammerne omkring skolen. Skolepersonalet kan kontakte dem, hvis der opstår spørgsmål, eller hvis specialområdet vil sparre ift. interesser eller den unges historik. Den unge vil ikke blive mødt af et skema, hvor den unge nødvendigvis skal have matematik, fordi det står på skemaet. Der vil naturligvis være et oplæg fra underviseren, men afvises dette, må der udvises kreativitet mhp. at skabe udvikling og læring i aktiviteterne. Den unge fritages for 10. klasses afgangseksamen.

Udfordringer

Den unge udviser meget begrænset/ingen motivation for traditionelt skolearbejde og motiveres primært gennem trykke relationer.